
Народна творчість та етнологія

Folk Art and Ethnology

Хорватська етнологія –
Croatian ethnology

спецвипуск 5/2011

У сучасному суспільстві, яке характеризується наявністю глобалізаційних процесів, а також істотними соціокультурними змінами, особливе значення мають дослідження, метою яких є виявлення закономірностей функціонування, схожих явищ, що простежуються на території близьких культурних регіонів.

Незважаючи на активний інтерес культурної громадськості й наукових кіл обох країн (Хорватії та України) до гуманітарних досліджень близьких слов'янських країн, багато важливих питань ще потребують висвітлення. Серед них – і сучасні студії в галузі хорватської фольклористики та етнології. Так, у колі інтересів сучасних хорватських дослідників (ідеться про наукових співробітників Хорватської академії наук і мистецтв, а також про представників одного з прогресивних центрів сучасної хорватської фольклористики й етнології – Інституту етнології та фольклористики в Загребі, про викладачів і наукових співробітників Загребського університету) перебувають такі важливі питання, як постструктуралістський підхід до аналізу художніх і фольклорних текстів, нові класифікації фольклорних жанрів. Значну увагу сучасні дослідники приділяють питанням міфології, а також складній проблемі фольклорполітика в сучасному суспільстві. Однією з важливих є також проблема входження фольклорних реалій до оригінальних художніх текстів.

Статті, що їх представлено в спецвипуску, дають уявлення про сучасний стан розвитку хорватської етнології та фольклористики, спонукають хорватистів до наукових студій, що будуть новим словом у хорватсько-українських взаєминах.

Висловлюємо подяку співробітникам відділу етнології Хорватської академії наук і мистецтв, Інституту етнології та фольклористики, Загребського університету. Особлива подяка кураторам проекту – співробітникам Інституту етнології та фольклористики Ліляні Маркс і Сімоні Делич, а також співробітникам кафедри україністики Загребського університету Євгену Пащенко.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
National Academy of Sciences Ukraine
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВА, ФОЛЬКЛОРИСТИКИ ТА ЕТНОЛОГІЇ ім. М. Т. РИЛЬСЬКОГО
Rylsky Institute of Art Studies, Folklore and Ethnology

ISSN 01306936
Індекс 74328

Рік заснування 2010
Виходить раз на два місяці

ЗАСНОВНИКИ ЖУРНАЛУ

Національна академія наук України
Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського

Головний редактор

Ганна СКРИПНИК

Заступник головного редактора

Анатолій ІВАНИЦЬКИЙ

Відповідальний секретар

Галина БОНДАРЕНКО

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Ліляна МАРКС, Сімона ДЕЛИЧ, Євген ПАЩЕНКО (Хорватія)

Лідія АРТЮХ, Василь БАЛУШОК, Валентина БОРИСЕНКО, Леся ВАХНІНА, Олег ГРИНІВ, Софія ГРИЦА, Віктор ДАВИДЮК, Іван ДЗЮБА, Мирослава КАРАЦУБА, Роман КИРЧІВ, Олександр КУРОЧКІН, Наталія МАЛИНСЬКА, Микола МУШИНКА, Всеволод НАУЛКО, Сергій СЕГЕДА, Григорій СЕМЕНЮК, Мирослав СОПОЛИГА, Олена ТАРАН, Михайло ТИВОДАР

Редактори

Надія ВАЩЕНКО, Наталія ДЖУМАЄВА, Наталія ГАЙДАЙ, Лариса ЛІХНЬОВСЬКА, Павло РАФАЛЬСЬКИЙ, Альона РОКИЦЬКА, Людмила ТАРАСЕНКО, Валентин ЧУМАК, Олена ЩЕРБАК, Лідія ЩИРИЦЯ

Перекладачі

Лідія ГАЙДУЧЕНКО, Мирослава КАРАЦУБА, Олеся КОВТУН, Тетяна ФЕДОСЄЄВА, Наталя ЩЕРБИНА, Вероніка ЯРМАК

Оператори

Ірина БОСА, Ірина МАТВЄЄВА, Тетяна МИКОЛАЙЧУК, Людмила НАСТЕНКО, Леся ХАЛЮК

Комп'ютерна верстка

Ніно БІЧАШВІЛІ

Редакція не завжди погоджується з авторами статей

Адреса редакції: 01001 Київ-1, вул. Грушевського, 4

тел. 279-45-22

E-mail: etnolog@etnolog.org.ua

<http://www.etnolog.org.ua>

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації

Серія КВ. № 17404–6174Р від 24.12.2010

Формат 60×84/8, 205×290мм

умов. вид. арк. 16,2

© Інститут мистецтвознавства, фольклористики
та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України

Croatian ethnology – Хорватська етнологія

I. Біля витоків хорватської фольклористики

- 6 Іван Лоциця. *Назустріч іншій міфології. Витвір темряви: доньки та внуки Йокасти*
Ivan Lozica. *Toward the Other Type of Mythology. The Creation of the Darkness: Daughters and Grandchildren of the Yocasta*
Ivan Lozica. *U susret drugoj mitologiji Porod od tmine: Jokastine kćeri i unuke*
- 16 Ліляна Маркс. *Загреб у фольклорі та літературі*
Lilyana Marks. *Zagreb in Folklore and Literature*
Ljiljana Marks. *Grad Zagreb u hrvatskoj književnosti*
- 28 Якша Приморац. *Архівні матеріали відділення етнології Хорватської академії наук і мистецтв*
Jakša Primorac. *Archive Materials of the Division of Ethnology of Croatian Academy of Sciences and Arts*
Jakša Primorac. *Arhivsko gradivo Odsjeka za etnologiju Hrvatska Akademija znanosti i umjetnosti*
- 34 Антонія Зарадія-Киш. *Міфологічні переплетіння: від Епона до Мартіна та від Самена до Мартіна*
Antonia Zaradija-Kiš. *Mythological Mixture: From Epon to Martin, and from Samen to Martin*
Antonija Zaradija-Kiš. *Mitološki prepleti: Od Epone do Martina, od Samaina do Martinja*
- 42 Сузана Мар'янич. *Зоопсихонавігація як зв'язок відьомства і шаманізму*
Suzana Marjanić. *Zoophyconavigation as the Connection between Shamans and Witches*
Suzana Marjanić. *Zoopsihonavigacija kao poveznica vješticearstva i šamanizma*
- 51 Сімона Делич. *Селянське і шляхетне, селянське і міське: взаємозв'язок народної та елітарної культури в середземноморській баладі про шляхетну пастушку*
Simona Delić. *Peasant and noble, peasant and urban: the interweaving of popular and elite cultures in the plot of the mediterranean ballad about the noble shepherdess*
Simona Delić. *Seljačke i plemenito, seljačke i urbansko: odnos javne i elitne kulture na međiteranju balade o Plemenitoj pastirci*
- II. Фольклор і політика**
- 57 Євген Пащенко. *Фольклор, література, політика: хорватсько-українські аналогії*
Evgen Paščenko. *Folklore, Literature, and politics: Croatian-Ukrainian Analogies*
Evgen Paščenko. *Folklor i politika: iz ukrajinskog povijesnoga gledišta*

- 67 Дуня Ріхтман-Аугуштин. *Між фольклором і політикою*
Dunja Rihtman-Auguštin. *Between Folklore and Politics*
Dunja Rihtman-Auguštin. *Svijet folklor a naspram svijeta politike*

III. Народні традиції та культурологія

- 70 Майя Бошкович-Стулли. *«Високе» і «низьке» у творчості народній і писемній*
Maja Bošković-Stulli. *The High and the Low in Oral and Written Folklore*
Maja Bošković-Stulli. *Visoko i nisko u književnosti usmenoj i pisanoj*
- 79 Маріяна Хамершак. *Діти, казки та «велике плем'я слов'ян, що було долею розкидане по всіх усюдах»*
Marijana Hameršak. *Children, Tales and the «Great Tribe of Slavs, Which was Distant to be Scattered All Over the World»*
Marijana Hameršak. *Djeca, bajke i «veliko slavensko pleme, koje je udes nadaleko i naširoko raskomadao»*
- 85 Таня Перич-Полоньо. *Острів'яни – виконавці народних пісень*
Tanja Perić-Polonijo. *Inhabitants of the Island as Performers of Folk Songs*
Tanja Perić-Polonijo. *Otočne kazivačice usmenih pjesama*
- 91 Іва Плеше. *Етнографія листування: про деякі мовні та жанрові особливості електронних повідомлень/листів*
Iva Pleše. *Ethnography of Correspondence: about Some Linguistic and Genre Peculiarities of E-Mails*
Iva Pleše. *Etnografija pisanja: o nekim jezičnim i žanrovskim osobinama elektroničkih poruka/pisama*
- 100 Евеліна Рудан. *Формули достовірності в демонологічних переказах*
Evelina Rudan. *Formula of Trustworthiness in Demonological Tales*
Evelina Rudan. *Formule vjerodostojnosti u demonološkim predajama*
- 109 Єлена Маркович. *Розповіді про незвичні вміння з дитинства і процеси онтогенезу*
Jelena Marković. *Tales of Children's Unusual Skills and Process of Ontogenesis*
Jelena Marković. *Pričanja o neobičnim iskustvima iz djetinjstva i procesi ontogeneze*